Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiune, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 77. Brașov, Sâmbătă, 8 (20) Aprilie 1895.

Românii în contra associațiilor lui Károlyi Sándor.

„Hazánk“ dela 13 Aprilie revine asupra articulilor noștri privitorĭ la băncile unguresci printre Românĭ. Respundênd la articolul „Gazetei“ dela 10 Aprilie n., publicat sub titlul de mai sus, fóia unguréscă ḑice:

„Trebue sĕ recunóscem, că acest articul e scris cu o obiectivitate neobicĭnuită la foile române. Acéstă seriositate a tenorului și a modului de scriere ne impune datoria sĕ facem observările nóstre la afirmările „Gazetei“.

După ce reasumézá apoi cuprinsul articulului nostru, continuă astfel:

Prima întrebare a „Gazetei“ e, că décă scopul reuniunilor este curat numai economic, atuncĭ ce caută acestea printre Românĭ, pe cât timp în ținuturile locuite de Maghiarĭ li-se ofere un teren de activitate mai potrivit? La acéstă întrebare e ușor de-a rĕspunde. Propagatoriĭ ideii reuniunilor, începênd dela contele Károlyi Sándor până la cel mai modest individ din societate, au privit Ungaria, ca o unitate luată în sens economic, ér nu ca pământ împărțit după grupurĭ etnografice. Intențiunea lor a fost, de-a rĕspândi aceste reuniunĭ de credit pretutindenea, unde s'a oferit teren potrivit pentru acésta. In comitatul Neutra, locuit de Slovacĭ, găsind teren potrivit, au făcut propagandă pentru idea lor tocmai cu așa zel, ca și în comitatul Pesta. Décă într'una séu alta dintre comunele slave s'a aflat om zelos pentru înființarea acestor reuniunĭ, tocmai așa i s'a dat mână de ajutor, ca și în comunele curat maghiare din Cumania séu Treiscaune. In Solnoc-Dobâca, în Mureș-Turda încă s'au aflat câțĭva apostolĭ ai acestei ideĭ, și centrala i-a ajutat în lucrarea lor patriotică, fără măcar sĕ se fi informat despre raporturile de naționalitate ale acestor comune.

Dintr'atâta constă starea faptică a lucrului, amĕsurat adevĕrului. Pe propagatoriĭ acestor reuniunĭ nu i-a condus și nicĭ nu-i conduce în lucrarea lor intențiunea de-a maghiarisa; fiă-care dintre ei are dór atâta minte sănĕtósă ca sĕ vadă că reuniunea de împrumut, înființată într'o comună curat română, nicĭ nu póte avé altă limbă, decât aceea, pe care o vorbesc membriĭ. Unde reuniunea se înființézá din membriĭ cu limbĭ amestecate, de sigur că acolo majoritatea va hotărî limba de administrațiă a reuniunei. Dóră nu va crede serios „Gazeta,“ că câteva cóle liniate unguresci ce se trimit ca modele, séu niscarĭ sigile cu inscripțiă, sĕ amenințe în mod serios esistența națională a Românilor. Curiósă este din partea „Gazetei“ și logica aceea, că pentru petițiunile pertractate în parlament face rĕsponsabile acestei reuniunĭ. Pe cât scim noi, contele Károlyi Sándor nu este membru al adunărei comitatului Coșocnei, și astfel nicĭ n'a putut vorbi în causa acelei petițiunĭ prea incriminate. Cum se póte déră a-l face pe el rĕsponsabil pentru asta, séu a făurĭ dintr'asta acusațiunĭ contra lui.

Presa română și conducĕtoriĭ politicei române acusă în infinit guvernul și societatea maghiară, că nu țin sémă de interesele Românilor, și étă, când societatea maghiară se apropiă de Românĭ cu bunăvoință frățéscă, ca sĕ promoveze emancipația lui economică, conducĕtoriĭ Românilor îi strigă: popor român, nu primi mâna, ce ți-se întinde, căcĭ aceea nu este mâna bunuluĭ amic, ci a inimicului tĕu. Prietenia este un curat pretext, adevĕratul scop este, ca sĕ te despóiă de naționalitate!

„Gazeta“ ḑice: este convinsă, că băncile române vor înțelege glasul sĕu admoniator și vor grăbi a veni în ajutorul poporului român. Sĕ ne ierte „Gazeta“, dér noi n'o credem acésta. Sistemul băncilor și al reuniunilor de împrumutare stau în privința economică pe dóuĕ base contrare. Acestea pot numai sĕ se concureze unele pe altele, dér nu sĕ se ajute. Reuniunile de împrumutare, ce se vor înființa cu ajutorul casselor de păstrare românescĭ, nu vor fi adevĕrate reuniunĭ de împrumutare, ci numai filiale ale casselor de păstrare. Este o altă modalitate: décă comunele române vor încerca sĕ înființeze astfel de reuniunĭ ele de sine, fără de ajutorul băncilor. Se vede însĕ, că „Gazeta“ pentru aceea nu amintesce de modalitatea acésta, deórece nicĭ ea nu crede, că ar puté sĕ succédă o acțiune în direcțiunea acésta.

Acum întrebăm: nu lucrézá óre mai corect acela, care-i ḑice poporului român: înființațĭ reuniunĭ de împrumutare și primițĭ ajutorul, pe care vi-l ofere reuniunea regnicolară, ce lucrézá deja și se întăresce mereu, — decât acela, care, după esemplul „Gazetei, sub pretexte false și deșerte, înspăimântă pe popor de-a primi aceste ajutóre, ér pentru ajutorul respins nu-i stă în putință de a-i da alt lucru echivalent?

Décă se vor rĕspândi între Românĭ reuniunile de împrumutare, poporul român se va emancipa de sub tutela institutelor de credit românescĭ. Va fi în privința economică de sine stătător, bogat și independent, pe care stăpânii institutelor de credit românescĭ nu-l vor puté folosi așa ușor pentru scopurile lor politice, ca și pe-o massă inconscie de sine, precum au făcut'o până acum. Intrebăm pe „Gazetă“: cine lucrézá mai mult în interesul poporului și cine face mai mare serviţiu cestiunei de naționalitate română. Acela, care-i ḑice: lucrézá, ridică-te în avere, în moralitate și în cultură și iubesce acéstă patriă maghiară, care și pentru tine este o mamă bună, — séu politicii de naționalitate română, carĭ vréu sĕ-i impregneze inima cu ură, și idei cu aspirațiunĭ de acelea, pe carĭ a-le realisa fără arme este imposibil? Căcĭ sĕ nu crédă „Gazeta“, că pe cât timp în acéstă țéră va mai fi un singur Maghiar, se va realisa acea fantasiă română, față cu care programul dela Sibiiu nu este alta, decât o edițiune a ei, modificată după raporturile faptice. De aceea, décă „Gazeta“ iubesce poporul român, sĕ nu-l amăgéscă cu fantasii periculóse, sĕ nu-l fanatiseze, ci sĕ-l învețe la muncă și la iubire de patriă.

Asupra lecțiunei și a sfaturilor, ce ni le dă „Hazank“, vom reveni.

CRONICA POLITICĂ.

— 7 (19) Aprilie.

„Magyarország“ dela 18 Aprilie aduce scirea, că în cercurile parlamentare cresce pe ḑi ce merge agitația provocată de **declarațiunea ministrului-președinte Bánffy**, ce, după cum se scie, a făcut'o în Viena într'un interwiev asupra **cestiunei naționalităților** *și a reformelor bisericescĭ.* Declarația ministrului-președinte, că în Roma se miră mult, că regele apostolic al Ungariei nu numesce în demnitățĭ bisericescĭ pe nicĭ o persónă, contra căreia se ridică acuse din punct de vedere patriotic — sulevézá direct cestiunea, că óre se recunósce din partea Romei dreptul regelui apostolic maghiar referitor la numirea de dignitarĭ bisericescĭ. Impregiurarea, că ministru-președinte se provócă la nunciul papal Agliardi, înaintea căruia a declarat, că în privința acésta statul maghiar nu póte face concesiunĭ — presentă lucru de așa, ca și când între guvernul maghiar și între Vatican ar esista conflict, în care Roma *ar representa protectoratul direct față cu naționalitățile.*

*

„Pester Lloyd“ de alaltăerĭ scrie următórele: Legea dispune, ca **noul drept matrimonial** sĕ între în vigóre la 18 Decemvre a. c. Este lucru firesc, că în cercurile normative nicĭ că se gândesc de-a amâna acest termin, ceea ce de-altmintrelea s'ar puté face numai cu ajutorul unei nouĕ legĭ. Din potrivă se pun multe silințe, ca acest termin sĕ fiă *scurtat* pe cât se póte, așa, că după introducerea matriculelor de stat, sĕ urmeze numai decât introducerea căsĕtoriei civile. Din causa acésta s'au luat grabnice disposițiunĭ necesare și e speranță întemeiată — încheiă „P. Ll.“, — că noul drept matrimonial va intra în vigóre la 1 Noemvre a. c. In acéstă ḑi așadéră se va încheia prima căsĕtoriă civilă.

*

In timpul din urmă s'a ventilat fórte mult în pressa din Viena și Germania faptul, că în curênd are sĕ se schimbe **politica rusécă în cestiunea balcană.** Organul ministerului de esterne ruseso, *„Le Nord“* declară tóte aceste faime, ca cu totul neadevĕrate și ḑice, privitor la acésta: „Nóuĕ nu ne este cunoscut nimica, referitor la o astfel de schimbare. Din contră, putem asigura pe ḑiariștii vienesĭ și berlinesĭ, că politica rusécă față cu Balcanul va rĕmâné tot aceeașĭ, cum a fost sub Țarul decedat, adecă: națională și leală, și va stima convențiile internaționale“.

*

O scire telegrafică din Sofia spune, că foile oposiționale accentuézá din nou

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Despre starea a priori a sistemului nostru solar.

(3) (Urmare).

Sĕ admitem părerea lui Franklin, că tótă materia a priori a fost un vapor în stare aeroformă, împrăsciată în univers. Așa, ar fi trebuit, ca începênd sĕ lucreze atracțiunea asupra singuraticelor părticele ale acestei materii, sĕ se apropie părțile mai grele ale acestui aer de centru și în urma elasticității sĕ se întêmple apoi o repulsiune și sĕ devină tot-odată cu atât tot mai désă, cu cât se îngrămădiră mai multe părțĭ solide. Numai așa s'a putut forma numitul glob de aer, [illegible] care celelalte corpurĭ s'au stabilit în m[illegible] mai sus arătat.

Multe corpurĭ, carĭ a priori au căḑut prea adênc în acest aer, se ridicară érășĭ în sus, se închegară la celelalte și formară scórța, suprafața pământului, pe care locuim aḑĭ; acéstă scórță apoi căḑu adênc în acest aer condensat ér o parte a lui nefiind atât de mult condensată, rĕmase deasupra acestei scórțe, — și acésta este atmosfera actuală.

Procesele chemice (desvoltările de gazurĭ, esplosiunĭ de vaporĭ și gazurĭ), carĭ se întêmplară în acest aer atât de condensat, au spart în unele locurĭ scórța pămêntului, și de aci se esplică revoluțiunile vulcanice și neptunice. Acolo, unde scórța este mai compactă, neputêndu-o sparge, acestea progresézá la o adêncime de sute de metri sub scórța, producênd cutremure.

Acest vapor, acéstă cĕță, negură, materie a priori, séu orĭ și cum o vom numi, nu este nicĭ de cum identică cu aerul atmosferic. Intr'atâta a greșit Franklin, căcĭ a susținut, că massa, materia acésta a priori, este aerul atmosferic. Sciința modernă stă cu totul pe alte base, și acel bărbat, care rĕstórnă și schimbă cu totul hipotesele vechĭ și le puse pe nouĕ base, a fost marele filosof german *Enanuel Kant*, în scrierea sa: *„Allgemeine Naturgeschichte und Theorie des Himmels“*. Sĕ vedem decĭ, cum a purces el, și apoi francesul *Laplace*, la resolvarea acestei teme.

Deși sistemul solar constă din fórte deosebite elemente, cu tóte acestea aprópe tóte, așa ḑicênd, au o notă caracteristică, comună tuturora, care merită mai multă atențiune. Acéstă notă caracteristică este, că tóte planetele, fără escepțiune, se mișcă în una și aceeașĭ direcțiune, dela Vest spre Ost. Chiar și trabanții urmézá acéstă direcțiune în jurul planetului lor principal. Ba chiar și rotațiunea ḑilnică a planeților se întêmplă dela Vest spre Ost. Luând în considerare numai luna chiar, 4 trabanțĭ de ai lui Jupiter, și inelul lui Saturnus, vom vedé, că tóte acestea la olaltă ne dau peste câte-va sute de mișcărĭ, carĭ tóte sunt îndreptate în una și aceeașĭ direcțiune. Tóte au o singură causă, ca basă. Acésta ne face sĕ susținem, că de unde-va o putere óre-care necunoscută duce aceste mișcărĭ în îndeplinire, — și acésta nu póte fi alta, decât *materia*, care ne este tot necunoscută.

O altă însușire a sistemului solar este *excentricitatea* cea mică a drumurilor tuturor planetelor. Cele 8 planete marĭ au un drum aprópe în formă de cerc. Cometii însĕ fac escepțiune, ei au excentricitățĭ fórte marĭ. Tocmai acésta este și causa, că drumurile planetelor și cometilor se deosebesc fórte mult de olaltă. Intre planete nicĭ una nu este, al căreĭ drum sĕ nu fiă dela Vest spre Ost, cometĭ însĕ sunt fórte mulțĭ, carĭ se mișcă dela Ost spre Vest. Acésta depinde fórte mult și dela înclinarea mișcărei spre ecliptică séu mai bine ḑis spre equatorul solar. Inclinarea tuturor planetelor marĭ, ba chiar și a multor planete micĭ este de comun fórte mică, pe când înclinarea mișcării cometilor percurge tóte valórile posibile.

Mișcarea planetelor, ba chiar și perturbațiunile, ce le sufere planetele, nu sunt alta, decât o simplă urmare a legei de gravitațiune generală (Newton). Cele 3 însușirĭ despre carĭ vorbirăm mai sus, stau într'o legătură strînsă cu legea de gravitațiune a lui Newton.

Dér orĭ-cât de bine ar fi alcătuită el-

convenţia militară dintre Bulgaria şi monarchia austro-ungară. Se dice, că în afacerea acésta ministrul bulgar *Stoilov* a fost în Viena şi a mijlocit, ca convenţia încheiată mai înainte, să se prelungéscă, ér drept recompensă Austro-Ungaria să fi făcut concesiunî Bulgariei în cestiunea dărei de consum.

*

Diarul parisian „*Temps*" primesce scirî fórte serióse despre o **crisă în Svedia-Norvegia.** Regele vĕdênd, că starea lucrurilor e fórte încurcată, s'a decis se *abdică la tron.* Pentru Norvegia starea se va complica şi mai mult, de-óre-ce principele moştenitor e forte supĕrat pe separatiştî şi nu e aplecat sĕ facă nicî o concesiune.

Congregaţia comitatului Braşov.

Braşov, 18 Aprilie n.

Adunarea generală estra-ordinară a representanţei comitatului Braşov, ce s'a ţinut adî sub preşedinţa d-lui fişpan Mihail de *Maurer*, a decurs în modul următor:

Indată după 9 óre a. m. *preşedintele* deschide adunarea printr'o cuvêntare, în care spune, că a convocat o şedinţă estraordinară a congregaţiei, pentru-că erau obiecte, carî cereau o resolvare de urgenţă. Comunică, că i-au sosit dela guvern mai multe rescripte, la carî trebue sĕ se dea un rĕspuns şi că în deosebî la rescriptul, prin care cabinetul îşî anunţă intrarea sa în funcţiune, cerênd sprijinul comitatului s'aşteptă, ca adunarea sĕ dea un rĕspuns mulţumitor. Amintesce apoi, în ce mod a decis comisiunea permanentă a se face acésta şi recomandă adunării propunerea ei spre primire.

D-l viceşpan, Dr. Julius *Jekel*, cetesce mai întâi rescriptul ministrului de interne, prin care se comunică autograful prea înalt al Majestăţii Sale, adresat ministrului-preşedinte în urma rĕposărei Alteţei Sale Archiducelui Albrecht. Urméză cetirea autografului prea înalt, pe care membriĭ adunării îl ascultă stând în picióre.

Comunică apoi propunerea comisiunei permanente, de a se rĕspunde la autograful prea înalt printr'o adresă de condolenţă şi de lealitate trimisă din partea comitatului, Majestăţii Sale. Se cetesce proiectul de adresă în limba maghiară şi germană.

Membrul Dr. A. *Mureşianu* cere sĕ se cetéscă acéstă adresă şi în limba română, căcî limba română este limbă protocolară şi comitatul e locuit parte mare de Românî, carî păstréză o sinceră veneraţiune pentru rĕposatul Archiduce, sub al căruî stindard au luptat şi au sângerat pe câmpurile de bătaiă fiiĭ lor.

D-l *viceşpan* rĕspunde, că adresa cu tóte actele se va trimite Maiestăţiĭ Sale numai în limba maghiară, că traducerea germană s'a făcut numai pe de-asupra şi că n'a fost timp de-a se face şi traducerea română.

Dr. *A. Mureşianu* replică, esprimându-şi părerea de rĕu, că nu s'a făcut şi traducerea română, ér procederea de a se înainta adresa în numele întregei poporaţiunĭ a comitatului numai în limba maghiară, o află neconstituţională şi nelegală, şi de aceea protestéză contra ei...

D-l *fişpan* întrerupe pe vorbitor dicênd, că aicĭ nu încape discuţiune, căcĭ aşa este praxa şi rênduiala, ca sĕ se trimită în sus actele numai unguresce.

Adresa către Monarch se primesce.

Urméză punct 2 al ordinei de dî: cetirea rescriptului ministrului-preşedinte Bánffy relativ la numirea sa şi la compunerea cabinetului; apoi cetirea rescriptelor miniştrilor Perczel (interne), Wlassics (instrucţiune publică) şi Daniel Ernö (comerciu), prin carî anunţă intrarea lor în funcţiune.

D-l viceşpan Dr. *Jekel* comunică adunării, că comisiunea permanentă a decis în şedinţa sa dela 17 l. c. de a se trimite cabinetului Banffy o adresă de felicitare şi de încredere şi cetesce textul adresei propuse.

Membrul Dr. Aurel *Mureşianu*, cerênd cuvêntul dice, că el şi conmembrii sĕi români din congregaţiă nu pot pàrtini propunerea comisiunei permanente şi de aceea vor face o contra-propunere. Discursul rostit în limba română, prin care d-sa a motivat acéstă contra-propunere este, în liniamente generale, de următorul cuprins:

V'aduceţĭ aminte, d-lor, de réua impresiune, ce a făcut'o în sinul naţionalităţilor nemaghiare şi mai ales în Ardeal scirea, că faimosul fişpan de odinióră dela Deşiu şi Bistriţă a fost însărcinat cu formarea cabinetului. Br. Banffy era cunoscut, ca unul din cei mai hotărîţĭ adversarĭ ai causei naţionalităţilor şi în deosebĭ ai Românilor....

Preşedintele întrerupe aicĭ pe vorbitor dicênd, că nu vorbesce la obiect, deórece aicĭ nu se tractéză de fostul fişpan, ci de ministru-preşedinte Banffy.

Dr. *Mureşianu*: Rog pe d-nul preşedinte sĕ nu mĕ întrerupă, căcĭ ceea ce vorbesc, este tocmai la obiect. Aţĭ propus, ca congregaţia sĕ voteze încredere ministrului-preşedinte Banffy şi cabinetului sĕu. Ei bine, noi Românii nu putem sĕ-i votăm acéstă încredere şi de aceea am dreptul sĕ motivez pentru ce nu avem încredere în ministru-preşedinte actual şi în guvernul sĕu, şi aicĭ nu póte fi despărţit fişpanul Banffy cu faptele sale din trecut, de ministru-preşedinte Banffy.

Au simţit şi cei dimprejurul sĕu, că trecutul baronului Banffy, de pe când a fost fişpan în Ardeal, nu'l putea recomanda nicĭ decum naţionalităţilor nemaghiare şi de aceea oficioşii lăţiseră scirea, că ministru-preşedinte Banffy a primit misiunea de a forma cabinetul luând asupră-şĭ de a mulcomi spiritele agitate şi de a stărui pentru împăciuirea lor. Şi ce a făcut?

Deja în programul, cu care s'a presentat noul cabinet dietei, ministru-preşedinte Bánffy a dovedit din nou, că a rĕmas contrarul de mórte al desvoltării nóstre naţionale. A dis, că va continua direcţia politică a cabinetului Wekerle, de fatală şi durerósă aducere aminte, şi că tendinţa guvernului va fi desvoltarea statului „în direcţiă naţional maghiară"; a dis, că va respecta pretensiunile cetăţenilor de limbă nemaghiară basate în legea de naţionalitate dela 1868, însĕ numai întru cât prin acésta nu se restrînge „caracterul maghiar al statului unitar".

Prin acésta se face ilusoriă orĭ-ce îndreptăţire a naţionalităţilor nemaghiare şi ele sunt date pradă arbitriului celui mai desfrênat al celor ce conduc administraţia statului şi carĭ servesc esclusiv interesele rassei maghiare.

E clar, guvernul Banffy nu recunósce „naţionalităţĭ", ci numai „cetăţenĭ de limbă nemaghiară"; nu recunósce cetăţenilor nemaghiarĭ îndreptăţirea de a cere scutul statului pentru naţionalitatea lor, nicĭ chiar pe basa legei dela 1868, şi timbréză orĭ-ce nisuinţă în direcţia acésta de „tendinţă şi agitaţiune ilegală".

Numai de curênd d-l Banffy într'o convorbire, ce a avut'o c'un diarist vienes, a susţinut, că nu póte considera naţionalităţile ca corporaţiunĭ politice, carĭ sĕ pótă pretinde, ca atarĭ, anumite drepturĭ, ci le privesce numai din punctul de vedere al „distincţiunei etnografice".

Tóte aceste dovedesc, că direcţia politică a ministrului Bánffy este îndreptată direct în contra esistenţei naţionale a popórelor nemaghiare şi prin urmare în contra desvoltărĭĭ lor libere şi pacínice.

Cumcă acésta este tendinţa lui, a dovedit'o ministru-preşedinte şi prin fapte. Când s'au discutat în dietă petiţiile celor 61 de municipii maghiare, carĭ cereau luarea mĕsurilor celor mai aspre în contra naţionalităţilor nemaghiare, br. Banffy nu a dis nicĭ măcar un cuvênt în apĕrarea acestora ci din contră a promis, că încât guvernul va afla de lipsă, va satisface acelor cererĭ barbare şi va propune chiar mĕsurĭ esceptionale legislative.

Chiar Maghiarii, în cea mai mare parte sunt indignaţĭ de politica acestui guvern, care în casul alegerei dela Neutra a dovedit, că nu vré sĕ respecte nicĭ dreptul fundamental de alegere al cetăţenilor şi că continuă sistemul de presiune şi corupţiune în mĕsură şi mai mare ca până acuma.

Prigonirile politice, intemniţările şi volniciile cele mai strigătóre la ceriu asemenea se continuă cu vigóre sub cabinetul Banffy. Scim asemenea, ce mare fierbere şi agitaţiune a produs din nou în tótă Transilvania şi Ungaria prin modul, cum vré sĕ forţeze politica nenorocită bisericéscă a cabinetului Wekerle.

Pe terenul economic şi social ministru-preşedinte urmăresce aceeaşĭ tendinţă de a zădărnici şi nimicĭ tot ce n'are caracter naţional maghiar.

Aceste sunt, cred, motive destul de tarĭ, carĭ, pe lângă faptele duşmănóse sevêrşite de acest cabinet deja până acuma în contra Românilor, trebue sĕ ne facă sĕ protestăm în contra unei propunerĭ ca aceea a comisiunei permanente de a-l felicita şi de a-i vota încredere din partea unui comitat ca al nostru, locuit 5 din 6 părţĭ de Nemaghiarĭ. De aceea eu şi soţii mei facem următórea contra-propunere:

Congregaţia comitatului Braşov, în considerare, că actualul cabinet, conform programei sale şi a faptelor sale de până acuma, urmăresce o direcţiune politică şi tendinţe duşmane intereselor de viéţă ale naţiunilor nemaghiare, din carĭ se compune în parte preponderantă poporaţiunea acestui comitat, declară, că este adênc îngrijată de urmările acestei politice şi că de aceea ia la cunoscinţă numai cu regret întrarea în funcţiă a ministeriului Banffy, în care nu are nicĭ o încredere.

Dr. *C. Flechtenmacher* arată, că în adunarea electorală săsécă din urmă, aprópe jumĕtate din alegĕtorii saşĭ au declarat, că n'au încredere în noul ministeriu şi propune, prin urmare, ca sĕ se ia numai simplu la cunoscinţă rescriptele ministeriale.

Adv. Dr. *C. Schnell* găsesce, că adresa comisiunei permanente e fórte bine motivată şi că se cuvine, ca congregaţia sĕ rĕspundă cu curtenire la rescriptele miniştrilor. Salutarea cere resalutare. El se miră, că dintr'un asemenea act de curtoasiă Dr. Mureşianu vré sĕ facă capital pentru o demonstraţiune politică.

Adv. *C. Adam* dice, că d-l Dr. Mureşianu, décă vré sĕ facă politică mare şi sĕ ia la rĕspĕr pe ministru-preşedinte, sĕ facă a fi ales în dieta din Budapesta, unde póte vorbi şi în persónă cu miniştrii. Aicĭ nu e locul de a se face politică.

Urméză d-l *N. P. Petrescu*, care a dis următórele:

Ilustre d-le Comite suprem, onor. Congregaţiune! După cele amintite de conmembrul Dr. A. Mureşianu, nu aş fi luat cuvêntul, décă nu aş fi fost provocat la acésta prin doi domnĭ antevorbitorĭ: d. adv. Adam şi d. adv. Schnell. D-l adv. Adam ne trimite în parlamentul din Budapesta, pe cuvênt, că acolo se póte face politică, cum vrea d-l Dr. Mureşianu, acolo acesta póte vorbi cu însuşĭ d-l ministru în persónă. Noi nu suntem aleşĭ aicĭ în congregaţiă ca, décă ni-se face o propunere, de orĭ şi cine, sĕ închidem ochii şi sĕ ne astupăm gura; din contră suntem în drept a-o primi, orĭ a nu o primi. Drept aceea sfatul d-lui advocat, nu are loc aicĭ.

Alta este tesa d-lui adv. Schnell, care susţine, că décă cine-va te salută, este o datoriă, sĕ-l resaluţĭ. Ar fi, cum ar fi, décă resalutarea acésta s'ar fi cerut la întrarea în funcţiune a cabinetului Bánffy; astădĭ însĕ d-l ministru are un trecut după sine. Vor fi, de sigur, mulţĭ carĭ au motive sĕ-l salute. Naţiunea română însĕ, după cele ce au urmat până astădĭ, nu are nicĭ un motiv de felicitare. D-vóstrĕ a bună sémă suntețĭ în curent cu cele ce se publică în diare. Ei bine! nu este di în care sĕ nu cetiţĭ de procese politice în contra Românilor, carĭ procese, décă s'ar judeca cu sânge rece şi cu dreptate, n'ar puté sĕ aibă loc. Acestea nu sunt mijlóce de dragoste şi pace. Dare ni se cere, miliţiă ni se cere, ér când e vorba de-a şedé la masă, de-a esercita şi noi un drept, sĕ nu ne fiă iertat a ne pronunţa sincer, de frică ca sĕ nu călcâm legile curtoasiei? Cu-o ast-fel de purtare nu se lucră la binele şi înflorirea patriei.

Onorată congregaţiă! Vĕ aduceţĭ aminte de istoria lui Croesus cu Solon. Croesus arătând lui Solon tóte bogăţiile sale, îl întrébă, că pe cine ţine dênsul mai fericit în lume, şi vĕdênd că, după mulţĭ alţii, nu-l pomenesce şi pe el, érăşĭ îl întrébă cu mirare: Dér pe mine unde mĕ laşĭ? Ér Solon îi rĕspunse: Inainte de mórte nimenĭ nu se póte numi fericit. Eu n'aş vrea sĕ felicit pe d-l ministru-preşedinte, care are puterea în mână, pentru că după cele întemplate până acuma, sunt sigur, că va striga şi el în curênd: Solon, Solon ai avut dreptate! Mĕ alătur la propunerea d-lui Dr. A. Mureşianu.

Dr. *C. Flechtenmacher* dice, că sunt diferite gradele de curtoasiă şi că în

---

gea de gravitaţiune generală, planetele tot aşa de bine ar puté sĕ se misce dela Ost spre Vest, ca şi dela Vest spre Ost. Acésta nu le-ar altera de loc. Prin urmare causa, că tóte planetele se mişcă în una şi aceeaşĭ direcţiune, nu vom căuta-o în legea acésta, ci ea este a se căuta în arangiarea primitivă, a priori, a sistemului, într'o ordine óre-care, ce a trebuit sĕ esiste la formarea acestui sistem. Direcţiunea mişcărei unui planet, planul înclinat al drumului sĕu, mărimea sĕu micimea escentricităţii: acestea sunt mărimĭ după arbitriu ale sistemului, şi numai chiar din aceste mărimĭ vom puté afla ceva. Tocmai aceste trei mărimĭ le luă Kant şi mai apoi Laplace, ca punct de mânecare la esplicarea formării şi stării a priori al sistemului solar.

Avênd deci planetele aceste trei însuşirĭ, apoi golul cel mare sĕu mai bine dis spaţul, ce esistă între ele, causa acestora trebue căutată a priori póte în o *fluiditate aeroformă* de o tensiune fórte mare. Deóre-ce tóte planetele se mişcă în o direcţiune în jurul sórelui, aşa a trebuit necondiţionat, ca acéstă fluiditate aeroformă sĕ fi fost ca un fel de atmosferă în jurul sórelui, pe care de aci încolo o voi numi *atmosferă a sórelui.*

Acéstă atmosferă a sórelui, care nu era alta, decât una ce făcea chiar parte din solul sórelui, avusese la început o estindere fórte mare, aşa că trecea dincolo de drumurile de adĭ ale lui Neptunus, acéstă estindere a provenit în urma unei puterĭ fórte marĭ, sĕu în urma căldurei colosale, ér acuma s'a contras până la marginile actuale ale sórelui, în urma rĕcirei continue.

Sórele la început nu a fost decât o stea, un sîmbure fórte luminos, încungiurat de un învĕliş de vapor. A priori nicĭ chiar sêmburele acesta nu a fost alta, decât o negură chaotică subţire şi împrăştiată.

Décă acest embrion al viitorului sóre, în urma unei puterĭ óre-care, a ajuns a avé o rotaţiune în jurul osiei, atuncĭ şi învĕlişul a trebuit sĕ ia parte la acéea. Dupĕ ce însĕ căldura aceea grozavă a început continuu a scădea, în urma rĕcirei, în singuraticele strate ale atmosferei a trebuit sĕ se întêmple o despărţire, şi singuraticele părţĭ au trebuit sĕ roteze în aceeaşĭ direcţiune în jurul sórelui. Aflându-se însĕ între singuraticele părţĭ ale acesteia şi masse mai compacte, acestea, în urma puterei moleculare, atraseră celelalte părţĭ la sine, ér massa, tot în urma puterei moleculare, se rotundì în formă de glob, şi astfel se născură planetele. Aşa se póte esplica numai mişcarea şi rotarea în una şi aceeaşĭ direcţiune.

Mai departe, din causa rotaţiunei intregului corp al sórelui, părţile mai depărtate de el — planetele astfel formate — au şi o celeritate mai mare, decât cele mai apropiate, şi aşa a trebuit sĕ se nască rotaţiunea acestor planete în jurul osiei; şi anume, în direcţiunea rotaţiunei anuale, şi astfel se póte esplica rotaţiunea dilnică a planetelor.

(Va urma).

casul de faţă se face destul décă se ia rescriptele simplu la cunoscinţă.

Dr. *Mureşianu* rĕspunde d lor Schnell şi Adam, că déca părerea lor, că aicĭ n'avem sĕ facem politică, ar fi basată, atuncĭ presenţa nóstră ar fi cu totul de prisos. N'am venit la congregaţiă ca sĕ facem numai stafagiu d-lui fişpan şi colaboratorilor sĕi dela administraţiă, ci am venit sĕ representăm drepturile şi dorinţele poporaţiunei comitatului. Déca mai esistă o umbră de autonomiă comitatensă, apoi ea tocmai la ocasiunĭ ca cea de faţă întră în deplina ei valóre.

Guvernul trebue sĕ afle adevĕrul despre disposiţia poporaţiunei, sĕ scie déca posede încrederea ei orĭ nu. In contra însinuării, că Românii ar fi venit aicĭ numai ca sĕ facă demonstraţiă, protestéză. Au venit sĕ esserciteze un drept şi o datoriă către cei ce i-au ales şi pe carĭ îi represintă. Déca în corporaţiunile mai micĭ, aicĭ la noi acasă, nu vom sci decât a face temenele celor dela putere, înzadar vom merge în dieta din Pesta, unde ne trimite d. Adam. Susţine propunerea sa.

Directorul şcólei de stat *Rombauer* sprijinesce pe d-nii Schnell şi Adam şi părtinesce propunerea comisiunei permanente.

Puindu-se la vot acéstă propunere mai întâi se primesce cu majoritate. Membriĭ românĭ şi Saşiĭ „verdĭ“ au votat contra ei.

Despre celelalte puncte vom raporta în alt numĕr.

SCIRILE DILEI.

— 7 (19) Aprilie.

Procesul de pressă intentat contra lui „Magyar Hirlap“ în causa faimosului „*atentat dela Bocsig*“ s'a pertractat erĭ înaintea curţii cu juraţĭ din Budapesta. Ca acusator în acest proces figuréză d-l protop. Ioan *Pop*, care şi-a luat ca apĕrător, după cum spune „Magy. Hirl.“, pe d-l advocat Pop dela Arad. Resultatul procesului încă nu-l cunóscem. Din causa mulţimei martorilor, probabil că pertractarea va fi durat până târdiu séra.

—o—

Un diar slav despre metropolitul Morariu-Andrievicĭ. Étă ce dice diarul slav „*Parlamentär*“ din incidentul morţii metropolitului Silvestru Morariu-Andrievicĭ: „Silvestru nu mai petrece între cei vii. Ortodoxia în Cisleithania şĭ-a pierdut capul şi sprijóna de căpeteniă. La cosciugul mitropolitului plâng naţiunile autochtone ale Bucovinei: Ruşii şi Românii, şi la acestia se alătură şi episcopii dalmatinĭ *Milaş* şi *Petranovicĭ in numele Serbilor.* Biserica ortodoxă a suferit o pierdere mare, s'a dus unul dintre cei mai bunĭ fii ai ei, şi turma părăsită privesce cu temere la întêmplările ce vor urma. Tare în caracter, credincios şi puternic era Silvestru, şi pe lângă acestea bărbat de stat. Este greu de-a cârmui naia ortodoxiei prin furtunile timpului; defunctul mitropolit era cârmaciul neînfricat şi înţelept. Naia plutesce nesigură pe valurĭ, de când ruda de cârmă a cădut din mânile recĭ ale archiepiscopului. Numele mitropolitului Silvestru aparţine acum istoriei. El a fost şi va rĕmâné, în înţeles istoric, o podóbă a bisericei ortodoxe“.

—o—

Liberalism maghiar. Tinerimea slovacă din Myjava, — un oraş curat slovac, — în 15 l. c. a voit sĕ arangeze o petrecere cu dans, căreia însĕ sĕ-i premérgă o representaţiune teatrală. Ţinerea petrecerei a fost anunţată după tótă regula la forurile competente, de unde însĕ s'a rĕspuns comitetului arangiator, că petrecerea cu dans e permisă, predarea piesei teatrale însĕ nu e încuviinţată din motivul, că „representaţiunea teatrală va puté provoca între publicul slovac şi maghiar cult atarĭ diferinţe de simţĕminte, carĭ ar purta în sine germenul unor frecărĭ naţionale, ceea ce ar periclita buna înţelegere esistentă adĭ (? Red.) între aceste douĕ rase“.

—o—

Vandalismele dela Turda. Tribunalul din Turda a adus dilele trecute acusă contra acelora, carĭ au fost „eroii“ conducĕtorĭ ai vandalismelor comise împotriva Românilor la Turda în véra anului 1892. Acusaţĭ sunt: Török Dezsö, Agh Szentkirályi Iozsef, Gönczi Iozsef, Ambrus Iozsef, Szebeni Iozsef, Bakis Iozsef, Baja Iozsef, Kleinhempel Károly, Gajzago Albert, Areszto Ferencz, Kiss Iozsef, Csoka Pista, Kovács Iozsef, Lelkes Iános, Csekme Endre, Kapros Iozsef, Dániel Iozsef. Procesul promite a fi fórte interesant.

—o—

Museu otoman de comerciu în Constantinopole. Camera comercială din Braşov face cunoscut tuturor interesaţilor, că guvernul turcesc a înfiinţat în Constantinopole un museu de comerciu cu numele „Musée Comercial Ottoman“, în care se pot espune articolĭ de orĭ-ce soi din partea acelora, carĭ voesc sĕ între în legăturĭ de comerciu cu Turcia. Mai departe numitul museu se ocupă cu mijlocirea ofertelor de liferare şi cu relaţionărĭ asupra stărilor comerciale din Orient. Representantul general al acestui museu pentru Austro-Ungaria este Gustav Benvenisti din Fiume.

—o—

Proces de pressă contra „Dreptăţii“. Foile unguresci din Timişóra — dice „Dreptatea“ — aduc scirea, că procurorul Gozsdu ar fi intentat acum de curênd trei procese de presă contra „Dreptăţii“. Articolii incriminaţĭ ar fi: „15 Martie“ din Nr. 51, „Monumentul lui Iancu“ din Nr. 56 şi „Scopul lor“ din Nr. 62, publicaţĭ la locul prim a foiei.

—o—

Liferare de ghete pentru honvedime. Camera comercială din Braşov atrage atenţiunea păpucarilor asupra escrierei de oferte a ministerului ung. de honvedĭ, prin care se face cunoscut, că în anul c. honvedimea are lipsă de 14.400 părechĭ de boconcĭ, şi 12.400 părechĭ de ghete uşóre. Preţul boconcilor va fi 4 fl. 82 cr., ér a ghetelor uşóre 4 fl. 11 cr. de păreche. Liferarea are sĕ se facă până la finea lunei Decemvre a. c. la depoul de montură central honvedesc din Budapesta. Plătirea va urma în Ianuarie 1896. Date mai detailate se pot căpĕta la biroul camerei comerciale din loc.

—o—

Concertul Stritt. Astă séră va da cunoscutul cântăreţ Albert Stritt concertul sĕu în nóua sală de concerte. Inceputul la 8 óre séra.

Un studiu politic.

Paris 1895, Aprilie.

Domnule director!

Cestiunea română a făcut un nou pas în presa europénă prin studiul fundamental publicat în „*Revue générale de Droit International Public*“, Paris 1895, Janvier-Février, de către D-nul Alex. *Djuvara*, fost deputat în camera română. Acest studiu presintă o importanţă deosebită, căcĭ sĕ aduc în lumină nouă puncte neobservate încă până acum de cei ce s'au ocupat mai de-aprópe de cestiunea română. — Noi punem un temeiu deosebit pe succesul obţinut de cătră compatriotul nostru. Transformările politice, ce vor avé loc în monarchia austro-ungară, au nevoie de-o literatură proprie, unde sĕ fie adunate şi esaminate, la lumina principiilor de drept, tóte învinuirile ce sĕ aduc duşmanilor secularĭ ai némului românesc. Aceste argumente, trebue sĕ formeze hrana intelectuală a tuturor, celor ce doresc sĕ calĕuzéscă cu pricepere drumul, ce va avé de percurs încă poporul român, până va ajunge la deplina mântuire. De altă parte nimic nu póte fi mai mângăiător pentru isbânda unui popor, decât aprobările nobile, ce i-le dau ómeniĭ luminaţĭ din Europa, carĭ au început sĕ urmărească cu o viuă atenţiă devotamentul eroic al poporului român pentru sfânta causă naţională. Din tóte unghiurile lumei au fost trimise cuvinte de simpatiă pentru causa dréptă susţinută cu atâta bărbăţiă de un popor întreg. Pelerinagiul din anul trecut, făcut cu ocasia Memorandului la Cluşiu, a constituit în ochiĭ străinătăţiĭ un act pe cât sĕ póte de marinimos şi grandios. — Profesoriĭ celebri din universităţile streine au prevestit Românilor, că luptele lor pentru libertate şi neam vor fi incoronate de succese strălucite. Studiile publicate în Revue de Paris, Revue Bleu, Revue Enciclopédique etc., alcătuesc un material de-o importanţă considerabilă prin faptul, că sunt scrise de bărbaţĭ învĕţaţĭ strĕinĭ neamului nostru.

Studiul D-lui Djuvara încadrează fórte bine cu cele amintite mai sus; el atrage uminĭ nouĕ asupra cestiunei române şi, prin obiectivitatea cu care sĕ presintă, merita tótă atenţia cetitorilor.

Scopul acestor rêndurĭ nu e sĕ fac o analisă asupra ideilor, ce conţine şi sugeréză acest studiu, cât mai mult, sĕ-'l recomand publicului, căcĭ prin el causa română face un progres însemnat în consciinţa lumei civilisate. Totuşĭ 'mĭ voiŭ permite sĕ atrag atenţia asupra a douĕ cestiunĭ, carĭ alcătuiesc însuşĭ notele originale din studiul D-lui Djuvara. Una este o analisă pĕtrundĕtóre a paragrafilor 171 et 173 din codul penal unguresc, în virtutea cărora guvernul maghiar a condamnat la închisóre pe membriĭ partidului naţional român. A doua cestiune e interesul general de care este legată cestiunea română de alte probleme contimporane, sentimentul de solidaritate, ce ne uneşte pe noi Româniĭ din regat cu fraţiĭ noştri din statele vecine şi in particular cu cei din monarchia austro-ungară.

D-nul Djuvara, printr'o analisă pe cât de delicată pe atât de inteligentă, dovedesce, că acusarea adusă membrilor patrtidului naţional, în virtutea celor douĕ paragrafe amintite mai sus, este lipsită de fundament, căcĭ după ele trebue sĕ se urmăréscă numai actele, carĭ provócă la crime, la revolte, orĭ la nesupunerea legilor în vigóre, ér nicĭ-decum atacurile quasi academice aduse prin memorii, orĭ scrierĭ în contra defectelor, ce presintă constituţia monarchiei ungare, croită pe strîmbătate. D-sa spune, că nicăirĭ în memorandum nu se va găsi un rênd, care sĕ provóce la neascultarea legilor. Déca atacul constituţiei prin presă, orĭ memorii, ar constitui o crimă, în casul acesta mişcarea politică a partidului independent (maghiar) constitue o crimă de decĭ de orĭ mai mare decât acusarea ce se aduce partidului naţional român din Transilvania. Ungurii separatiştĭ, lucréză însĕ pe capete în contra baselor fundamentale ale monarchiei, nesupĕraţĭ de nimenea: Ei fac declarărĭ, ameninţă pe monarch chiar, şi guvernul în atot-puternicia lui nu găsesce cu cale sĕ-i oprésca în apucăturile lor. Românii însufleţiţĭ însĕ de sentimente de devotament către corónă, caută în năuntrul chiar al constituţiei, de carĭ sĕ plâng, sĕ dobândéscă libertatea politică şi socială. Pentru acéstă luptă legală ei sunt totuşĭ aruncaţĭ în temniţe. Este o adevĕrată eróre politică astă procedare din partea guvernului unguresc. Sunt acte, carĭ par neînsemnate, dér carĭ pot avé urmărĭ funeste în viéţa lungă a unui popor. Probleme aşa de complicate ca cele ce se află în sînul monarchiei austro-ungare, nu se pot resolva prin năbuşirea representanţilor nemulţămirei generale, ce esistă într'un popor. Este pĕcat sĕ se vadă, că un guvern, pretins de patriot, care are la îndemână esperienţa atâtor amar de fapte istorice, sĕvêrşite în viéţa ahiar a poporului unguresc, recurge la aceleaşĭ mijlóce detestate de întréga lume civilisată. Cestiunea română de sigur va fi resolvată în bine, cu tóte piedicile, ce-i pun Ungurii. Ea n'are nevoie decât de timp. Ar fi bine însĕ, ca guvernul unguresc sĕ nu cheltuéscă energia unui popor, în paguba generală a omenirei.

D-nul Djuvara esaminéză în urmă, cu-o logica strînsă şi cu probe temeinice, cestiunea română din punctul de vedere al dreptului public şi al politicei generale. D-sa pune într'o nouă lumină causele, carĭ au dat nascere cestiunei române în Ungaria şi Transilvania, precum şi importanţa ce o presintă acéstă problemă politică cu complexul de fenomene, ce sĕ găsesc în sînul monarchiei austro-ungare.

Étă pentru-ce studiul d-lui Djuvara merită o deosebită atenţiă şi gândire.

Arundel.

Procesul în afacerea atentatului dela Bocsig*)

(Telegramă part. a „Gaz. Trans“.

Budapesta, 19 Aprilie. In procesul intentat diarului „Magyar Hirlap“ pentru născocirea „atentatului dela Bocsig“ *toţĭ acusaţii au fost declaraţĭ unanim vinovaţĭ.*

Horváth Gyula, directorul fóiei, a fost condamnat la *7 dile temniţă ordinară* şi *50 fl. amendă;* Redactorul responsabil *Fenyö* Sándor la *20 dile şi 60 fl. amendă*; colaboratorii: *Markus* la *14 dile şi 40 fl. amendă*, şi *Kohn* David la *3 dile şi 20 fl. amendă.*

Nicĭ un singur martor n'a putut fasiona în defavorul acusatorului român.

Pledoarul d-lui *Dr. Pop* a fost calm şi frumos. Horvath a făcut *declaraţiunĭ politice.*

Procesul s'a sfîrşit adĭ la 7 óre diminéţa.

Literatură.

A apărut Nr. 7 din anul al doilea al revistei ilustrate pentru familiă „Vatra“ cu următorul sumar: Mitocanul, de Ión Slavicĭ; Păuna, de I. Gaornă; Strîngêndu-mĭ mâna (poesie), de Ión Moţa; Din nóptea Sfântului Ion, de Nicolae Gogol; Fiorĭ de primăvéră (poesie), de V. D. Păun; Vióra din Cremona (după Hofmann), de Tr. de C. Ramură; Douĕ serĭ (tr. din Wagner), de St. Basarabeanu; Voinea (poesii cu ilustraţii), de George Murnu; Lipitórea (de Paul Schönthau), trad. de Sex. Til; Hipnotismul (urm. şi fine), de Sc. Stăncescu; Sub lămâii din grădină (poesie), de Har. C. Lecca; Fel de fel, de * * *. Ilustraţiile: A. S. R. Mica Principesă Elisaveta a României; Cel mai nou portret al M. S. Reginei Elisaveta; Neprecauţĭ; Nineta; Tare în credinţă; Limba florilor; Samson şi Delila; Ilustraţii la poesii; Mode.

DIVERSE.

Tenor şi sufler. Diarele italiene povestesc de o întêmplare petrecută la Spoleto, în timpul representaţiunei operei „Trovatore“. Tenorul care juca pe Maurico fù apucat d'o dată în mijlocul scenei, de frigurile rampei, atât de tare, încât rĕmase în mijlocul ariei. Pausa ţinù un moment, d'o dată s'aude o voce sonoră, care părea, că vine de sub pămênt, şi cântă aria cu totul corect şi sigur până la cea din urmă notă. Publicul asculta uimit, şi când aria fù terminată, aplause frenetice resunară. D'o dată apare suflerul din lada sa, mulţumind în drépta şi stânga. Suflerul a fost de astă dată, care a scăpat situaţia.

*) A se vedé şi scirea publicată mai sus, cu privire la acest obiect. — *Red.*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul pieței Brașov.

Din 19 Aprilie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.65	Vênd.	9.67
Argint român.	Cump.	9.60	Vênd.	9.64
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.66	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.70	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	128—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.60	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	11.10	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Aprilie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.40
Renta de coróne ung. 4%	99.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	126.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	104.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	151.20
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de argint austr.	101.75
Renta de aur austr.	123.75
Losurĭ din 1860	150.—
Acții de ale Băncei austro ungară.	1191.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	460.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	398.50
Napoleondorĭ	9.72
Mărcĭ imperiale germane	59.82½
London vista	122.55
Paris vista	—.—
Rente de coróne austr. 4%	101.40
Note italiene	—.—

Nr. 642—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Oficiul orfanal, ca autoritate pentru moșteniri, aduce la cunoscință publică, că după cererea tuturor eredilor, respective representanților, și pe temeiul testamentului reposatei Wilhelmina Moser născută Adam, **se va vinde cu licitație în 22 Aprilie 1895 la 9 óre a. m.**, în localitatea oficiului orfanal orășenesc, casa Nr. 15 din Strada Vămei, GB. folio 552 top. Nr. 5683.

Condițiile se pot vedea la oficiul orfanal.

Brașov, 8 Aprilie 1895.

683,1—2 **Oficiul orfanal orășenesc.**

AVISU!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reinoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administrat. „Gaz. Trans.“

Mersulŭ trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvre 1894.

Budapesta—Aradŭ—Teiușŭ

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón	Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ de persón.				Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
		10.—	8 05	2.15	pl.	Viena	sos.	6.02	7.20	3.—		
		8.05	1.55	10.—		Budapesta		7.35	1.20	6.30		
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37		Solnocŭ		4.31	11.22	3.—	9.30	11.35
9.10	8.42	3.55	6.05	6.10	sos.	Aradŭ	pl.	11.30	8.20	9.45	5.18	3.56
2.30	7.25	4.30	7.05	6.30	pl.		sos.	11.—	8.10	8.55		7.—
2.44	7.42	4.42		6.40		Glogovețŭ		10.48		8.44		6.47
3.15	8.20	5.03		7.07		Gyorok		10.25		8.20		6.18
3.32	8.39	5.14		7.18		Paulișŭ		10.11		8.08		6.02
3.58	8.58	5.32	7.50	7.35		Radna Lipova		9.58	7.29	7.56		5.47
4.30		5.50		7.58		Conopŭ		9.25		7.24		5.09
4.50		6.12		8.14		Berzava		9.09		7.07		4.50
5.40		7.—	8.51	8.56		Soborșinŭ		8.21	6.33	6.26		4.—
		7.28	9.10	9.24		Zam		7.45	6.07	5.40		
		7.54		9 50		Gurasada		7.18		5.19		
		8.10	9.34	10.06		Ilia		7.08	5.44	5.08		
		8.28		10.24		Branicĭca		6.44		4.42		
	4.47	8.54	10.—	10.50		Deva		6.02	5.17	4.10	11.32	
	5.04	9.08	10.11	11.04		Simeria (Piski)		6.05	5.05	3.59	11.16	
	6.10	10.06	10.37	11.43		Oréștie		5.09	4.40	3.18	10.37	
	6.39	10.29		12.06		Jibotŭ		4.14		2.56	9.03	
	7.11	10,53		12.30		Vințul de-jos		4.22		2.32	9.12	
	7.28	11 07	11.01	12.44		Alba-Iulia		4.04	3.59	2.14	8.53	
	8.13	11.54	11.10	1.02	sos.	Teiușŭ	pl.	3.19	3.35	1.35	8.11	8.55

Budapesta, gara de vest—Rușava—Vêrcerova

Orient. Expres	Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Orient. Expres	Trenŭ accel.	Trenŭ de persón.
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl.	Viena	sos.	5.50		7.02	7.05	6.45
Vinerĭ												
1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	pl.	Budapesta	sos.	6.30	10.20	2.10	1.25	8.02
Circul. numai Sâmb.	10.30	3-41	9.21	11.15	sos.	Czegléd	pl.	4.19	8.21		12.11	6.01
	10.40	3.46	9.03	11.21	pl.		sos.	4.04	8.13		12.06	6.—
4.43	1.47	5.49	12.52	1.20	sos.	Seghedinŭ	pl.	12.53	5.10	10.50	10.01	2.31
4.49	2.12	5.55	1.30		pl.		sos.	12.26		10.45	9.53	2.11
6.03	5.05	7.54	4.59		sos.	Timișóra	pl.	9.20		8.55	7.50	11.— Trenŭ mixtŭ
6.47	6.15	8.02	5.52		pl.		sos.	8.28	7.13	8.49	7.42	3.30
	7.26	8.49	6.57			Topolovețŭ		7.25	5.53	Circulédă numai Lunia	6.56	1.58
	8.21	9.23	7.42			Lugoșŭ		6.48	5.10		6.28	12.58
	9.33	10.25	9.10			Caransebeșŭ		3.39	4.05		5.39	11.01
		11.15	10.02			Teregova		4.35			4.40	8.07
			11.37			Mehadia		3.15				5.34
11.05		12.28	11.47			Băile-Herculane		3.02		4.35	3.23	5.12
		12.39	11.59			Topletŭ		2.46			3.08	4.46
11.31		12.56	12.16		sos.	Rușava	pl.	2.21		4.05	2.51	4.10
11.37		1.11	12.31		pl.		sos.	1.09		3.49	2.19	
11.45		1.20	12.40			Vêrcerova		1.—		3.40	2.10	
10.55		1.40				Bucurescĭ		11.25		7.10 Dumin.	5.50	

Brașovŭ—Chezdi-Oșorheiu

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.					trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ
4.50	8.50	3.10	pl.	Brașovŭ	sos.		8.19	1.50	7.20
5.36	9.33	3.43		Prejmerŭ			7.41	1.20	6.42
6.49		4.35		Sepsi S. Georg.			6.35	12.29	5.36
8.33	12.40	5.55		Covasna			4.55	11.13	3.51
9.19	1.26	6.32	sos.	C.-Oșorheiu	pl.		4.—	10.30	2.45

Simeria (Piski)—Petroșeni—Lupenĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ
	6.10	11.28	4.20	pl.	Simeria	sos.	10.33	3.24	8.47	
	7.31	12.48	6.03		Hațegŭ		9.05	2.03	7.34	
	9.55	3.40	9.05	sos.	Petroșenĭ	pl.	6.10	11.25	5.25	
5.15	10.15	4.05		pl.		sos.		9.48	4.54	8.38
6.20	11.27	5.10			Vulcanŭ			8.57	3.56	7.47
6.40	11.50	5.30		sos.	Lupenĭ	pl.		8.25	3.21	7.15

Nota: Orele însemnate în stânga stațiunilorŭ suntŭ a se ceti de susŭ în josŭ, cele însemnate îndrépta de josŭ în susŭ. Numerii în cuadrațĭ cu linii mai negrii însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașovŭ.